

Barokní sál Místodržitelství paláce Moravské galerie v Brně
2. června 2014 v 19 hodin

SMETANOVA SBOROVÁ TVORBA

Pátý výroční koncert mužského pěveckého sboru Láska opravdivá

Bedřich Smetana

(* 2. března 1824, Litomyšl, + 12. května 1884, Praha)

--- souborné provedení mužských sborů a capella ---

Vstup.....**Heslo I – Heslo II** (1882)
text Josef Srb-Debrnov (1836-1904)

Úvod.....zpěv hymny **Hej, Slované!** (1834)
text Samo Tomášik (1813-1887), nápěv volně podle písně *Mazurek Dąbrowskiego* (1797)

.....**Píseň česká** op. 17 (1860) ^(P)
text Jan Jindřich Marek, pseud. Jan z Hvězdy (1803 Liblín – 1853 Kralovice)
úprava (1952) Josef Plavec (1905-1979)

.....**Tři jezdci** (1862) ^(P)
text Jiljí Vratislav Jahn (1838 Pardubice – 1902 Praha)

.....**Odrodilec** (1863)
(v první verzi pro dva mužské sbory) na text ukrajinského básníka Amvrosije Lukjanovyče Metlynského (1814 Sari, Poltavská oblast – 1870 Jalta) v překladu Františka Ladislava Čelakovského (1799-1852)

.....**Rolnická** (1868)
text Václav Vilém Trnobranský (1819 Rosice u Chrasti – 1883 Opočno)

.....**Slavnostní sbor** (1870)
text Emanuel František Züngel (1840 Praha – 1894 Praha)

.....**Píseň na moři** (1876-1877)
na text z básně *Černý prapor* (1867) Vítězslava Háška (1835 Dolínka u Mělníka – 1874 Praha)

.....**Věno** (1880)
text Josef Srb-Debrnov (1836 Debrno – 1904 Praha)

.....**Modlitba** (1880)
text Josef Srb-Debrnov

.....**Naše píseň** (1883)
text Josef Srb-Debrnov

(P) – premiéra v podání L. O., nastudoval Tomáš Krejčí

zpívá mužský pěvecký sbor LÁSKA OPRAVDIVÁ, řídí Jan Špaček

Požizování obrazových a zvukových záznamů je vítáno. Konec okolo 20:00, bez přestávky.

Poděkování: Moravská galerie v Brně, Ústav hudební vědy FF MU – CIUS, Boris Klepal,
Josefína Kořená, Martin Polák, CIUS OP VK

www.laskaopravdiva.cz - <http://www.youtube.com/LaskaOpravdiva>

TEXTY SKLADEB

Heslo I a II

Vše, co touhou drahé nám
blaha přáno budiž vám.

Hej, Slované, ještě naše
slovanská řeč žije,
pokud naše věrné srdce
pro náš národ bije.
Žije, žije duch slovanský,
bude žít na věky.

Hrom a peklo, marné vaše,
proti nám jsou vzteky.

Jazyka dar světil nám Bůh,
Bůh náš hromovládny.
Nesmí nám ho tedy vyrvat
na tom světě žádný.
I nechať je tolik lidí,
kolik čertů v světě.
Bůh je s námi, kdo proti nám,
toho Perun smete.

Nechať také se nad námi,
hrozná bouře vznese.
Skála puká, dub se láme.
Země ať se třese!
My stojíme stále pevně,
tak jako zdi hradné
Černá zem pohltí toho,
kdo odstoupí zrádně!

Píseň česká

Píseň česká slavně znívá,
v chrámu Páně když se zpívá,
kde duch prost vší
pozemskosti
na perutech pobožnosti
k vyšším stanům zalétá.
Píseň česká slavně znívá,
když lid: „Svatý, Svatý!“ zpívá.

Píseň česká sladce plyne,
z úst dívenky když se vine:
jako mezi květinami
když potůček lučinami
ku své řece pospíchá.
Píseň česká sladce znívá,
dívka když o lásce zpívá.

Píseň česká libě znívá,
když společně se [za]zpívá;
jako když větérci máje
laškují s větvemi háje,
tak tu rozmar s námi hrá!

Libě česká píseň znívá,
když ve spolku se zpívá
[ozývá].

Píseň česká srdce jímá,
brzy proudí, brzy hřímá,
někdy lahodou oplývá,
jindy žalem se odívá,
tu zas frašně štěbetá.
Nejvřejeji ale znívá,
lásku k vlasti kdy(ž) rozhřívá.

Tři jezdci (balada)

Tři jezdci pádí z Kostnice,
jak by je štvaly vzteklice,
a jejich spěch a jejich vztek
sprovází teskně Rýnu jek.

Zpět do Čech mužové ti jdou,
zpět s pomsty věštbou
strašlivou. Hlas jejich jako
bouře lká —

jen noc mu slouchá divoká —
teď bázlivě — teď bujně zas
odnáší vítr dál ten hlas.

„O Jene, hvězdo zářivá,
proč měla zhasnout sláva
Tvá?“

„Tak pochována sláva tvá
a ty chceš mlčet, vlasti má?“

„Ač mám jen hrstku popele,
v ní nesu nástroj mstitele.
Z ní šlehne plamen divoký
a k boji vyštve otroky.“ —

Tak třetí z nich se hrdě smál
a s bleskem v závod pádil dál
a řeky pláč a větrů kvíl
se jeho hlasem probudil.
Jen jejich píseň divoká
teď hlídá tam hrob proroka.

On sám však v nový dal se let
a s jezdci spěchá do Čech
zpět!

Smetana: Odrodilec

Kdo tebe, drahá vlasti, si
neváží, nechť lásky světlo
nikdy neobráží se v srdci jeho!

V plesu ni v želi nebud' mu
přáno přítuliti se k ňadrům
příteli!

Kdo řeč tupí otcův, jí se
rouhá,
zhyň všecka v duši té po
dobru touha, jazyk bezctný
oněměj!

Bud' zrádce ten jmín v lidstvu
za holomka a v cizím kraji
zemři bez potomka!

Blahost se mu ni ve snu
nezamíhej, jen mrak a děsnost
kroky jeho stíhej a kam obrátí
pohled svůj, havran ho lačný
obletuj!

„Raduj se, lačný havrane,
lahůdky se ti dostane.
Tím zrádcem vlasti budeš se
pasti. Raduj se, havrane!“

Rolnická

Země ta tichá
předtuchou vzdychá,
an ji ochvívá veselý ruch.
pro dárek Boží
brázdy se množí
půdu rozrývá železný pluh.
Kdo oře půdu, zdali ho znáš?
To dbalý rolník, to přítel náš!

Dozrálé klasy, kosa se hlásí
i srp se snaží závodit s ní.
Velká to dílna,
hle, ruka pilná
váže a sváží výtěžek žní.
Kdo v potu klidí,
čí je to tvář?
To pilný rolník,
naš hospodář!

Ráznými tepy padají cepy
na těžké snopy,
milý to chvat.
Zručně se míhá
dubová šviha a její stopy
na mlatě znát.
Nuž, kdo to mlátí,
zdali ho znáš?
To činný rolník,
to přítel náš!

Oře a seje, mlátí a věje,
střádá jak třeba
vesel a zdrav.
Zrnečka čistá
v zásoby chystá,

aby měl chleba všeliký stav.
K čemu otázka,
zdali ho znáš?
To statný rolník, živitel náš!

Pán na svém poli,
dědičnou roli
vzdělává zdatně
národní duch.
Rolník i v strasti
k praporu vlasti
hlásí se statně, jak velí Bůh!
Kdo je ten rolník,
zdali ho znáš?
To český rolník,
to rodák náš!

Slavnostní sbor

Sláva Tobě, velký Slávy synu,
na našem ty nebi hvězdo skvoucí,
jenž jsi vlast svou v lásce
nehynoucí zdobil skvosty citů
svých i činů.
Celý národ, hle, ti poctu vzdává,
spěchaje dnes v Prahu Libušinu.
Sláva, sláva Tobě, velký Slávy
synu, sláva!

Sláva Tobě, statný bojovníku,
za bratrství, volnost, za svobodu,
ubohého Přemyslova rodu,
rekovný ty pravdy mučedníku,
jenž jsi hájil svatá naše práva,
proti závistivému zlovolníku.
Sláva, sláva Tobě, velký Slávy
synu, sláva!

Sláva Tobě, lidu křísiteli,
v dobách, mdloby, spánku,
zatmění, jitřenko, ty,
jeho probuzení, ve tmách bídy
záblesku ty skvělý.
Nový den, hle, nade vlasti vstává,
Tvá to záře velký trpiteli.
Sláva, sláva Tobě, velký Slávy
synu, sláva!

Píseň na moři

Haló! Již plachty napněte,
stožár utužte lanem,
již kotva z tůně zvednuta,
a větrů přízeň pánem.
Tak vesele hrá korouhev,
moře tak jasno, blaho,
nuž ke kormidlu, k slenici —
haló! haló!

Jen ještě pohled k přístavu!

Tam s bohem! Kynou šátky,
tam čapky letí — nuž adé,
necht' loučení čas krátký!
Tam slzu vidím dokona,
jež rosí tváře blaho,
ej vína sem, ať zavzní zpěv —
haló! haló!

A nyní počnem vesele:
jak réva barví břehy,
jak blednou města, vesnice,
jak vzduch tu plný něhy.
A jak to moře modravé,
v něm houpem se tak blaho,
to teprv ducha rozpíná —
haló! haló!

Hle, zmizel kraj, a moře skvost
již bez hranic a mezí —
pod nebem druhá nebes bář,
zem bez pouta a stezí!
Aj, jak to mysl rozhřívá —
tak cítíme, co blaho!
tu píseň teprv z plna zní —
haló! haló!

Aj hle, ten ostrov rozmilý,
jak vynořil se z pěny!
Tam kormidlem teď zavesluj
—
jakt' mocně rozložený!
Hle, již nám v ruce tleskají,
zrak zničený tak blaho:
nuž čapky vzhůru, vítejte —
haló! haló!

Věno

Zpěvu dar všech srdcí vroucích
vlasti budiž věnován,
kdo jí dražší skvosty snáší,
tomu věnec budiž dán!

My ji v obět' kladem palmy,
v nitru jež se zrodily,
když nás matky mlékem lásky,
když nás mluvou sladkou
kojily.

Z dávných věků věda nová
zketla Prahou věžatou,
a ta láska v luzích českých
vzrostla v lípu košatou.

Zpěvem svým ji pěstít chceme
po všech vlasti končinách,
ať se novým krásí květem
v palácích i pustínách.

Zpěvu dar všech srdcí vroucích
vlasti budiž věnován,
kdo jí dražší skvosty snáší,
tomu věnec budiž dán!

Modlitba

Bože věčný, mocný králi,
otevři své lásky zdroje,
milostivá ruka tvoje
mír a blaho uděl nám!
Štítem buď nám, zdrojem síly,
svorný duch ať stále kvete,
nepřítel jež nerozmete,
uveď nás ve slávy chrám!

Naše píseň

Zahrajte dnes píseň zvučnou
příchozím všem na zdraví,
ať se k našim radovánkám
dívký s hochy dostaví.

Ve proudu když kolotavém
švarná mládež závodí,
nejvíce jí z písní českých
polka naše lahodí!

Krokem volným dále spěli
druhdy naši předkové,
bujarou si polku českou
zalíbili vnukové.

Polka krev nám rozehřeje,
žárem líce budou plát,
dokud páni muzikanti
veselou dnes budou hrát!